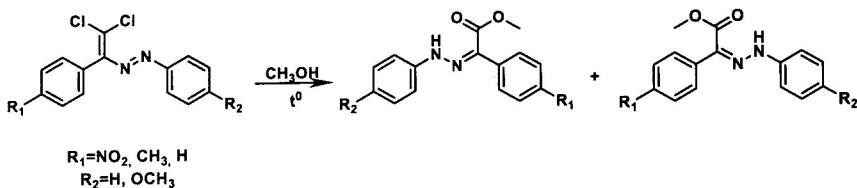

METİL-2-FENİL-(2-FENİL-HİDRAZONO)ASETATLARIN E/Z İZOMERLƏRİNİN EFFEKTİV SİNTEZİ

İ.E. Süleymanov, A.M. Məhərrəmov, Ə.Ə. Babazadə, A.M. Qacar,
G.T. Süleymanova, İ.M. Şıxaliyeva, V.E. Qənizadə, N.Q. Şıxaliyev

Bakı Dövlət Universiteti
namiqt@gmailcom

Əvvəlki tədqiqatlarda fenilhidrazonların polihalogenmetallarla reaksiyasından dıxlordiazadien törəmələrinin sintezi həyata keçirilmişdir. Dıxlordiazadienlər öz quruluşuna görə unikal kimyəvi xassələrə malikdirlər. Belə ki, bunların tərkibində qoşulmuş heterodien sisteminin, nukleofillərlə əvəz oluna biləcək heminal dıxlər atomlarının olması onların üzvi sintezdə əlverişli sintonlar kimi tətbiqinə imkan yaradır. Onların NaN_3 -lə reaksiyasından triazolların alınmasını, xüsusilə qeyd etmək olar. Bütün bunları nəzərə alaraq tərəfimizdən sintez edilmiş dıxlordiazadienlərin spirt mühitində hidroliz reaksiyasından asetosirkə efrinin hidrozo törəmələrinin alınması həyata keçirilmişdir.

Qeyd edək ki, sintez etdiyimiz birləşmələr fenilsirkə turşusunun hidrozo törəməsi olduğundan onlar yüksək fizioloji aktivliyə malik olacaqdır. Gələcəkdə bu birləşmələrin antimikrob xassələrinin öyrənilməsi nəzərdə tutulur. Sintez edilmiş efrinlərin NMR spektrlərinin analizi zamanı E/Z izomerlər qarışığının alındığı müəyyən edilmiş və onlar kalonka xromatoqrafiyası vasitəsilə bir-birindən ayrılaraq NMR spektrləri çəkilmişdir. Müəyyən edilmişdir ki, Z izomerdə NH qrupunun protonu zəif sahədə- 12,5 m.h də, E izomerin müvafiq siqanalı isə 8,5 m.h müşahidə edilmişdir ki, bu da Z izomerdə hidrogen rabitəsinin olması ilə əlaqədardır.